

167

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

H. MATEI – FL. PETRESCU

EXPEDIȚIA „ZERO K"

★★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

HORIA MATEI – FLORIN PETRESCU

EXPEDIȚIA „ZERO K“

★★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VII – Nr. 167 – noiembrie 1961

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Pilotul Albert Coman, absolvent al Academiei de cosmonautică din Alma-Ata, este repartizat pe cosmoportul Laboratoarelor de temperaturi joase de lîngă București. Aici o cunoaște pe fiziciana Alina Nemțeanu, pentru care începe să nutrească o afecțiune adîncă.

În seara cînd laboratoarele își serbau douăzeci de ani de la înființare, profesorul Adrian Dragoș anunță că pregătirile pentru experiența „zero K“ — atingerea punctului de zero absolut — sînt terminate. A doua zi, el intenționează să plece, cu cosmonava LTJB-3, într-o anumită regiune din Cosmos pentru a efectua experiența.

Consilier științific: ing. fiz. TEODOR TAUTH — I. F. A.
Coperta-desen: DUMITRU IONESCU

EXPEDIȚIA „ZERO K"

(Urmare din numărul trecut)

Ne-am oprit lîngă același palmier lîngă care stătuse, cu cîteva minute înainte, împreună cu Adrian Dragoș. Sunetele muzicii ajungeau estompate pînă la noi; numai arareori, cînd cineva deschidea ușa sălii, se auzeau pentru o clipă mai tare.

— Adrian este pe cale să facă o mare prostie, îmi spuse Alina. Trebuie să mă ajuți, Albert. Trebuie să-l împiedicăm!

Am privit-o în tăcere și am văzut limpede cum îi tremurau buzele. Își frămînta degetele, pradă unei nervozități cu totul ieșită din comun.

— Te socotesc cel mai bun prieten, Albert, continuă ea. Numai tu mă poți ajuta. Trebuie să-l împiedicăm cu orice preț. Își pune viața în primejdie. Nu putem îngădui asta.

I-am pus mîna pe braț, încercînd s-o potolesc.

— Spune-mi despre ce e vorba, Alina.

— Experiența! izbucni ea. Vrea să plece singur să efectueze experiența! Această expediție e legată de mari pericole. Sînt forțe pe care nu le putem încă prevedea, împotriva cărora nu putem lua măsuri absolut sigure. Trebuie să-l împiedicăm.

— Unde să plece? Nu înțeleg... Experiența nu se face în laborator? Fii mai lămurită, Alina.

Fata făcu un efort spre a-și stăpîni nervozitatea. Se așeză pe banca de sub palmier și mă trase lîngă ea.

— Experiența pe care vrea s-o efectueze Adrian este foarte primejdioasă. Nu sînt acum în dispoziția cea mai adecvată pentru a-ți da amănunte, dar voi încerca să-ți arăt, în cîteva cuvinte, despre ce este vorba. După teoria lui Adrian, în momentul atingerii lui zero absolut se va produce o ex-

plozie extrem de puternică, o explozie de proporții încă necunoscute. Îți amintești de năstrușnicele teorii ale unor savanți din era precosmică: unii erau înclinați să creadă că la zero grade Kelvin dispare substanța, alții că dispare energia. Cercetările colectivului nostru, condus de Adrian, ne-au făcut să ajungem, bineînțeles, la concluzia că nici substanța și nici energia nu dispar — aceasta fiind una dintre legile fundamentale care guvernează natura —, dar că se produce o rupere bruscă a legăturilor nucleare, a legăturilor mezonice, prin urmare o eliberare de energie de proporții nemaiîntîlnite. Pentru a nu pune în pericol o vastă regiune a Pămîntului sau — cine știe? — poate chiar întreg globul, Adrian a decis să efectueze experiența în Cosmos.

— Are dreptate, are perfectă dreptate. Nu văd de ce...

Alina nu mă lăsă să termin. Mă apucă de braț și, scuturîndu-mă nerăbdătoare, strigă:

— Dar nu înțelegi că-și pune viața în primejdie?! El știe foarte bine cît de riscantă e experiența și de aceea vrea să plece singur. Pînă astăzi n-a suflat nimănui vreun cuvînt, dar de multă vreme pregătește el asta.

Ascultînd-o pe Alina, mi-am dat deodată seama că, de fapt, aveam temei să bănuiesc de mai multă vreme că Adrian vrea să plece singur în Cosmos. În mintea mea reveniră crîmpeie din întîlnirile și discuțiile avute cu profesorul. Cînd fusesem la el pentru a-i cere indicații cu privire la materialul documentar pe care urma să-l studiez, sărise, fără legătură aparentă, de la zero absolut la noua cosmonavă. Nu spusese chiar el că „noua cosmonavă e profilată pentru o misiune specială, pentru o experiență unică în felul ei..."? Încă de atunci începusem să-mi dau seama, vag, ce-i drept, că Adrian Dragoș intenționează să folosească pe LTJB-3 pentru experiența „zero K", ba chiar participase personal la întocmirea proiectului tocmai în vederea acestui scop. Și apoi grija lui de a-și lua brevetul de pilot gradul II, nerăbdarea cu care-și nota fiecare zi petrecută în Cosmos, participarea la zborurile de încercare cu LTJB-3, întrebările lui amănunțite și repetate despre funcționarea aparatajului noii astronave și particularitățile comenzilor ei...

— Ce putem face? o întrebai pe Alina. Cum ai de gînd să-l împiedici?

— Nu știu.

Alina își frămînta degetele neîncetat. N-o văzusem niciodată atît de agitată, atît de descumpănită. Pînă și ochii ei, de obicei atît de veseli și luminoși, se întunecaseră.

— Nu știu ce putem face, continuă ea. De aceea te-am chemat. Sfătuiește-mă. În tine am încredere, Albert. Poate găsim o soluție.

— Mai întîi trebuie să fim edificați asupra unui lucru: experiența e oare într-adevăr atît de primejdioasă? Poate că ne facem griji în mod inutil. LTJB-3 are o construcție ultramodernă, e o navă sigură.

Alina mă apucă de braț și mă scutură nerăbdătoare:

—Nu înțelegi că aici nu e vorba de astronavă, de construcția ei, de gradul de siguranță pe care-l oferă? Gradul de siguranță... iată o noțiune foarte relativă. Carul cu boi al strămoșilor noștri de acum un mileniu era vehiculul cel mai sigur, fiindcă se deplasa cu trei sau patru kilometri pe oră. Dar dacă era îngropat de o avalanșă? Sau cădea într-o prăpastie? Sau nimerea în zona de erupție a unui vulcan?

— Acestea sînt împrejurări excepționale.

— Întocmai. Știu ce vrei să spui: cu LTJB-3 nu i se poate întîmpla nimic lui Adrian în împrejurări normale... Dar tocmai asta e: împrejurările nu sînt cîtuși de puțin normale. În stadiul nostru actual, nu sîntem în măsură să prevedem puterea exploziei. Adrian știe foarte bine acest lucru, știe că experiența e primejdioasă și de aceea vrea să plece singur.

— Să nu uităm, Alina, că, pînă una-alta, eu sînt pilotul cosmoportului nostru. Dacă e vorba să plece una dintre astronave în Cosmos, am și eu un cuvînt de spus. Să-l oprim pe Adrian de la efectuarea experienței, o să fie greu, dacă nu chiar imposibil. Îți fac o propunere: LTJB-3 încarcă doi pasageri, voi pleca eu cu Adrian și-ți promit că voi veghea ca nava să nu fie expusă unor pericole inutile.

Fata ridică privirea, și ochii ei căpătară acea sclipire caldă pe care o cunoșteam atît de bine.

— Îți mulțumesc, Albert. Numai că, în felul acesta, veți fi doi oameni expuși primejdiei, în loc de unul singur. Și apoi, cum crezi că-l vei putea convinge pe Adrian? Vrea să plece singur și e încăpățînat ca un copil.

M-am gîndit o vreme, analizînd situația. Îmi părea nespus de bine că Alina mă alesese pe mine ca sfetnic, că-mi cerea mie ajutor. Mă și vedeam plecînd cu Adrian în Cosmos, salvîndu-i viața. În urechi îmi sunau cuvintele pe care mi le spusese Alina cu prilejul primei noastre călătorii: „Și tu, Albert, poți deveni un erou al Cosmosului..."

— Ar mai fi o soluție, zise Alina încet. Să înștiințăm C.S.I.F. că experiența pe care urmează s-o întreprindă Adrian

este foarte periculoasă. Atunci poate că i se va interzice, deocamdată, să plece.

— Crezi că n-a înștiințat el însuși C.S.I.F. ? Nu se poate pleca altfel în Cosmos. Trebuie indicate itinerarul, lungimea de undă pentru legătura prin radioteleviziune și altele. Sînt sigur că a întreprins toate cele necesare și că are autorizația. Altfel n-ar fi anunțat atît de vesel că pleacă.

— Fără îndoială că a făcut-o. Dar cred că a indus în eroare secția respectivă a C.S.I.F. O, nu, n-a mințit, Adrian nu e în stare să mintă, dar în raportul său a insistat mai mult asupra interesului deosebit și importanței pe care o are experiența în sine. Dacă n-a trecut complet sub tăcere riscurile, în orice caz le-a diminuat, le-a menționat numai în treacăt, ca pe ceva de minimă importanță. Fapt e că a obținut autorizația pentru experiență.

Cîtva timp am tăcut amîndoi. Cineva care ne-ar fi privit în acele clipe ar fi putut să creadă că n-aveam altă preocupare decît să ascultăm muzica în surdină și să privim, prin geamurile de cristal, cum colegii noștri dansează și se amuză.

— Prin urmare, zisei într-un tîrziu, nu ne rămîne altceva de făcut decît să încercăm prima soluție. Mă duc să vorbesc cu Adrian și voi încerca să-l conving să mă ia cu el.

— E în biroul său, șopti Alina.

Ne-am sculat de pe bancă, am coborît scările terasei și am pornit pe aleea care ducea spre laboratoare. Încă de departe am văzut dreptunghiurile de lumină pe care le făceau ferestrele biroului lui Adrian pe fondul întunecat al serii.

Lîngă ușa de intrare, Alina mă opri și, privindu-mă rugător, îmi spuse :

— Lasă-mă să încerc eu întîi. Vreau... vreau să-l rog pe Adrian să mă ia și pe mine.

— Nu se poate, am izbucnit. Și apoi LTJB-3 nu încarcă decît doi pasageri. Cu tine am fi trei.

Credeam că argumentul acesta va înlătura orice fel de discuție, dar Alina insistă :

— Vreau să particip și eu. Sînt, oricît, mai calificată în fizica temperaturilor joase și deci mai în măsură să contribui la reușita experienței, la înlăturarea primejdiei. Tu ești un excelent pilot de cosmonavă, dar aici e vorba de...

Am făcut o săritură în lături — îmi închipui că, dacă n-am fi fost atît de preocupați de alte probleme, atitudinea mea ar fi putut părea caraghioasă — și am ridicat tonul fără să vreau :

— Adică eu să nu particip ?! Să pleci numai tu cu Adrian ? E absurd ! Nu, pentru nimic în lume nu voi admite una ca asta.

Alina se uită la mine dintr-o parte, apoi dădu din umeri și murmură :

— Îmi voi încerca totuși norocul.

Apoi bătu la ușă și intrarăm în biroul profesorului.

10

Adrian ședea la masă și scria. Acoperise cu scrisul său mărunt și regulat nenumărate file de hîrtie, împrăștiate pe birou. Fără voie m-am gîndit că seamănă cu cineva care-și așterne pe hîrtie ultimele dorințe...

Cînd am intrat, Adrian a ridicat pentru o clipă capul și ne-a făcut semn să luăm loc. Apoi s-a cufundat din nou în lucru.

De pe fotoliul în care m-am așezat, l-am putut privi în voie pe profesorul nostru, am avut și timp suficient să dau frîu liber gîndurilor care mă frămîntau.

Adrian Dragoș lucra puțin în biroul său. Majoritatea timpului și-o împărțea între laboratoarele pe care le conducea și catedra universitară. În birou își păstra numai unele dintre rezultatele experiențelor și calculele mai importante, asupra cărora medita în scurtele ceasuri de răgaz pe care i le îngăduiau multiplele lui activități.

Din această cauză, masa de lucru — așezată cu spatele la imensa bibliotecă ce ocupa în întregime doi pereți — era aproape goală. Se afla pe ea numai o machetă reprezentînd ceva ce mi se păruse, la început, ciudat. Adrian îmi explicase apoi că era de fapt o reproducere după o sculptură antică reprezentîndu-l pe Icar. În afară de această reproducere și de foile de hîrtie acoperite cu un scris caligrafic, pe biroul său nu se aflau decît aparatele curente care îi făceau în orice moment legătura, prin televiziune și radiotelefon, cu laboratoarele.

Profesorul era un om foarte ordonat și fiecare dintre lucrările pe care le urmărea purta indicații speciale și era ținută separat în dulapul bibliotecii lui. Era ordonat pînă aproape de pedanterie, și această trăsătură a firii sale dădea loc uneori la scene hazlii și făcea să circule unele anecdote printre colaboratorii laboratoarelor și, mai ales, printre studenții săi. Se spunea, astfel, că ar fi fost îndrăgostit, în anii

studenţiei, de o fată şi că îşi făcuse o mapă specială în care însemna datele şi orele întîlnirilor, unde ţinea fotografiile comune şi benzile cu înregistrarea convorbirilor avute... Dar asta era, bineînţeles, numai o poveste scornită de studenţi.

Şi acest om, care se pregătea acum să înfrunte moartea, şedea liniştit la biroul său şi, cu meticulozitatea care-l caracteriza, îşi ordona hîrtiile şi-şi redacta ultimele dorinţe, căci ce altceva putea scrie el în ajunul plecării într-o expediţie atît de primejdioasă ?

Terminînd un capitol — sau poate numai un paragraf — din ceea ce scria, Adrian lăsă stiloul jos, îşi puse coatele pe masă şi, unindu-şi vîrfurile degetelor, se uită întrebător la noi.

Alina se reculesese, nu se mai zărea nici urmă din înfrigurarea şi neliniştea cu care discutase pe terasa grădinii tropicale. Se vedea însă că-şi impusese, printr-un efort deosebit de puternic, liniştea aceasta, seninătatea cu care discuta :

— Cînd pleci, Adrian ?

— Mîine, la ora 18,45. Plecarea se va anunţa tuturor colaboratorilor dimineaţa. Sper să vii şi tu la cosmoport. Tu ai o contribuţie însemnată la pregătirea experienţei „zero K".

— Aş vrea mult să pot merge cu tine, Adrian.

Profesorul zîmbi :

— Ştii foarte bine că nu se poate. Nu-l iau nici măcar pe Albert cu mine. Şi el doar e pilot de cosmonavă.

— Despre asta o să mai vorbim, Adrian, am sărit din fotoliul meu. Nu pot admite ca...

Alina se întoarse spre mine, şi privirea ei rugătoare, mai mult decît orice cuvinte ar fi pronunţat, mă făcu să las fraza neisprăvită.

Întorcîndu-se iar spre Adrian, fata îi puse mîna pe braţ, cu gestul ei obişnuit, camaraderesc :

— E chiar atît de periculos ? De fapt, pe noi, colaboratorii, ne-ai pus la curent numai cu datele generale ale experienţei... Abia în sala de festivităţi mi-am dat seama ce periculos este ceea ce vrei să faci. E uimitor cum m-am lăsat indusă în eroare pînă acum !

Îşi scutură capul cu o mişcare de îndîrjire care avea ceva copilăros, dar aveam impresia că Adrian nu se lăsa înşelat de această aparenţă. Îşi cunoştea bine colaboratoarea cea mai apropiată. Sub gestul acesta, care îi dădea un aer de fetiţă, se ascundea, de fapt, tenacitatea, dîrzenia Alinei.

— Acum îmi dau seama, urmă ea, că despre amănuntele practice ale zborului şi ale experienţei n-am vorbit aproape de loc. De ce pleci singur? Cît de primejdioasă este experienţa?

Adrian evită un răspuns direct. Începu vag:

— Cunoşti expediţia Aldebaran, proiectată de C.I.S.C.... Oamenii care vor pleca peste o lună de pe cosmoportul de la Karaganda ca să învingă depărtările e posibil să nu se mai întoarcă pe Pămînt. Viaţa lor se va desfăşura în spaţiile siderale, în lumi încă necunoscute nouă...

— Ştiu foarte bine toate acestea, îl întrerupse Alina. Dar ce legătură...

Netulburat, Adrian urmă:

— Pentru asta îţi trebuie voinţă, îndrăzneală, spirit de cercetător.

— ...

— Ei bine, Alina, în ştiinţă drumul e acelaşi, fie că te pregăteşti să dezvălui o taină a naturii aflată la distanţă de mulţi parseci, fie că acest secret al naturii se află aproape... ca în cazul lui zero absolut. Evident că cei care vor pleca în expediţia ştiinţifică Aldebaran vor avea de înfruntat primejdii...

— Bine, dar oamenii aceştia vor trăi! izbucni Alina. E adevărat că e posibil să nu mai pună piciorul pe planeta natală, să nu-şi mai revadă rudele şi prietenii decît pe ecranul televizorului, dar vor trăi, vor munci, vor lupta pentru înfrîngerea greutăţilor, se vor bucura de succesele lor şi de ale celor rămaşi acasă.

Fata tăcu o clipă, pe urmă adăugă încet:

— Unii dintre ei pleacă împreună cu soţiile lor şi poate că odată se vor mai întoarce pe Pămînt.

Adrian se uită la filele împrăştiate pe biroul său, fără să le vadă, apoi îşi frecă bărbia şi spuse calm:

— Am impresia, Alina, că mă şi socoteşti decedat. Nu trebuie să exagerezi puterea exploziei, nu trebuie să exagerezi nici pericolul la care va fi expus LTJB-3.

Fără să-şi dea seama, Adrian adoptase tonul său profesoral prin care o dojenea uneori pe Alina. Prin sistemul acesta de a discuta, restabilise deseori între ei vechea situaţie de la profesor la student. În orice caz, aveam impresia că tonul acesta o impresiona pe Alina.

Aceasta făcu un gest uşor, netezind cu palma muchea mesei de lucru. Inconştient, gestul acesta era o mîngîiere adresată cuiva.

— Evident că experienţa „zero K" e primejdioasă, murmură ea.

Apoi se întoarse brusc spre Adrian:

— Aş da orice să fim împreună la efectuarea acestei experienţe! rosti ea tare, cu ochii strălucitori de emoţie.

Era şi mai frumoasă sub tensiunea acestui sentiment, cu obrajii împurpuraţi şi buzele fremătînde. Aveam impresia că Adrian îşi dădea seama de acest lucru şi că simte dorinţa de a o lua în braţe. Dar vocea lui era foarte calmă cînd spuse:

— Tu ai tot ce-ţi trebuie pentru a ajunge om de ştiinţă, Alina. E sigur că vei întîlni multe căi încă nestrăbătute şi vei merge pe ele.

— Dar nu singură! şi răspunsul acesta sună ca un repros.

— Dar nici eu nu voi fi singur în Cosmos! protestă profesorul. Alături de mine, în această experienţă, vor fi toţi cei care au lucrat la pregătirea ei, toţi oamenii de ştiinţă care vor afla de ea prin intermediul C.S.I.F. şi o vor urmări. Nu voi fi de loc singur, Alina.

— Eu, în orice caz, am să fiu cu tine! răspunse fata.

Cuvintele acestea sunară cu deosebită limpezime în tăcerea care domnise pentru o clipă în birou, tăcere şi mai adîncită de tensiunea care plutea în aer.

După aceea, Alina îşi luă rămas bun şi părăsi încăperea.

„Eu, în orice caz, am să fiu cu tine!" Aveam să-mi amintesc de aceste ultime cuvinte ale Alinei şi încă foarte curînd. Dar în seara cînd fuseseră rostite ele nu avură altă urmare decît să întărească o convingere, dureroasă pentru mine, pe care o căpătasem încă în timpul discuţiei din grădina tropicală şi apoi cînd fusesem martor tăcut al discuţiei care urmase aici, în birou: Alina îl iubea pe Adrian Dragoş.

11

După plecarea fetei, atît Adrian cît şi eu am tăcut multă vreme. Profesorul privea îngîndurat foile scrise de pe masa lui, între sprîncene avea o cută care se adîncea mereu, în spatele lentilelor groase ochii sclipeau obosiţi. M-am surprins întrebîndu-mă la ce se gîndea Adrian. La marea încercare de mîine? La posibilitatea unui accident? La ceea ce lasă în urma lui: rude, prieteni, atîtea cercetări neduse încă la bun sfîrşit, atîtea probleme încă nerezolvate? Sau poate la Alina?

Alina... Pînă în seara aceasta fusesem orb. Da, orb. Fusesem orbit de propria mea pasiune, dominantă, învăluitoare, nefirească. În minte îmi reveniră crîmpeie din cele spuse, cu diferite prilejuri, de unul sau altul dintre colegi, dintre colaboratori : „Alina îl iubeşte pe Adrian încă de pe băncile facultăţii... Alina a refuzat oferte tentante pentru a putea rămîne în laborator, lîngă profesorul Dragoş... E atît de preocupat profesorul nostru, încît n-are timp să observe că cineva îl iubeşte..." Toate acestea le luasem ca pe ceva de la sine înţeles, socotisem că e firesc ca asistenta Alina Nemţeanu să poarte o afecţiune colegială profesorului Adrian Dragoş.

Dar Alina nu era numai asistenta Nemţeanu, ci şi femeie ; iar Adrian era, din toate punctele de vedere, un bărbat demn de a fi iubit. Alina îl iubea, asupra acestei chestiuni nu mai încăpea nici o îndoială.

Din nou îmi veniră în minte fragmente din convorbirile avute cu Alina în urmă cu luni de zile. De pildă, felul în care-i luciseră ochii cînd, cu prilejul primei noastre călătorii, spusese despre Adrian : „E un om deosebit din toate punctele de vedere. E un om minunat". Şi apoi, chiar în seara asta, sub palmierul de pe terasa sălii de festivităţi, neliniştea Alinei, nervozitatea şi teama atît de contrastante cu firea ei calmă şi buna ei dispoziţie, felul rugător şi în acelaşi timp desperat în care îmi strînsese braţul cînd mi-a spus : „Îşi pune viaţa în primejdie. Trebuie să-l împiedicăm cu orice preţ."

Da, în această chestiune nu mai încăpea nici o îndoială...

Cu toate că mi-am simţit inima prinsă ca într-o gheară, am avut în acelaşi timp şi o senzaţie de uşurare, izvorîtă din conştiinţa faptului că lucrurile se lămuriseră ; de cîteva luni mă frămîntam : cum va reacţiona Alina faţă de dragostea pe care i-o port, cum va răspunde cererii mele în căsătorie ? Şi iată că acum aceste întrebări — şi zeci de alte întrebări legate de această problemă — primiseră răspunsul de la sine. Frămîntările luaseră sfîrşit, deşi nu aşa cum aş fi dorit. Dragostea mea pentru Alina, afecţiunea adîncă pe care i-o purtam, nu suferise nici o ştirbire, ba chiar se adîncise, crescuse în intensitate. Dar dacă nu ne puteam împleti viaţa... Principalul este ca ea să fie fericită... Adrian trebuie împiedicat să-şi primejduiască viaţa inutil, împiedicat cu orice preţ...

Prin urmare, eu am fost cel care a întrerupt, pe neaşteptate, liniştea din birou :

— Adrian, convorbirea de adineauri cu Alina trebuie să-ţi dea de gîndit şi în altă direcţie decît în cea legată de călătoria pe care o începi mîine. Alina te iubeşte, Adrian.

Profesorul tresări şi ridică ochii uimit, privindu-mă drept în faţă. Uimirea lui nu era prefăcută, de asta eram sigur. Dar se datora ea oare faptului că el nu-şi dăduse seama pînă acum că Alina îl iubeşte ? Sau faptului că şi eu observasem acest lucru ?

— Alina te iubeşte, am insistat. Gîndeşte-te la aceasta. Grija ei faţă de tine, îngrijorarea cu care priveşte periculoasa experienţă, întreaga ei atitudine dovedesc cu prisosinţă aceasta. Nu ştiu dacă ţi-ai dat seama pînă acum, dar pentru mine — şi pentru alţii, de altfel — e limpede : Alina te iubeşte.

— Prostii ! izbucni Adrian. Prostii ! Alina va ajunge un om de ştiinţă.

— Una nu exclude pe cealaltă...

— Ea n-are timp de crize sentimentale. Menirea ei este să continue cercetările începute de mine.

Bătu cu palma întinsă peste hîrtiile răspîndite pe birou :

— Aici se află ipotezele noastre cu privire la diferitele probleme legate de temperaturile joase. Unele sînt pe cale de verificare, altele abia în faza de început. Alina este cea mai în măsură să continue cercetările.

— Să continue cercetările începute de tine ? Prin urmare eşti sigur că nu te vei întoarce din expediţia cu LTJB-3.

— N-am spus asta...

— N-ai spus-o, dar altfel nu pot înţelege cele spuse de tine.

Adrian se uită drept în ochii mei :

— Ei, şi apoi ?

Am lovit cu pumnul în masă, într-o izbucnire cu totul necontrolată, şi, pentru prima oară după mulţi ani, am strigat. Asta nu mi se mai întîmplase de pe vremea cînd eram copil :

— Ei bine, nu ! Nimeni nu-ţi dă dreptul să-ţi iei viaţa. Trebuie să trăieşti pentru ştiinţă, pentru noi, prietenii şi colaboratorii tăi, pentru Alina.

Profesorul nu se lăsă descumpănit de gesturile mele bruşte şi nici de tonul meu violent. Îşi scoase ochelarii şi, în timp ce-i ştergea, întrebă cu mult calm :

— Şi cum rămîne cu expediţia Aldebaran ?

— Asta este o altă problemă. Alina ţi-a explicat-o foarte limpede. Deosebirea esenţială constă în faptul că cei din expediţia Aldebaran vor trăi ! Înţelegi, Adrian ? Vor trăi !

— Pentru argumentele tale, dragă Albert, care — trebuie s-o recunosc — au o oarecare logică, este prea tîrziu. Lucrurile s-au hotărît și rămîn așa.

Din nou mi-am ieșit din fire și am început să strig, agitîndu-mă prin birou ca o fiară sălbatică în cușca ei :

— Te înșeli ! Nu vom îngădui una ca asta nici eu, nici Alina și nici unul dintre colegii noștri. Vom înștiința C.I.S.C. Vom înștiința C.S.I.F. Ți se va retrage autorizația de zbor.

— Și experiența ? întrebă Adrian încet. Cum rămîne cu experiența ? Atingerea lui zero absolut va da lumii mijlocul de a folosi încă o sursă de energie puternică și ieftină, practic inepuizabilă.

— Experiența va avea loc atunci cînd efectuarea ei nu va mai pune în pericol viața unui om.

Cîteva clipe domni tăcere. Pe urmă Adrian spuse încet, aproape șoptit :

— Asta înseamnă o întîrziere de zece ani, poate de cincisprezece sau chiar mai mult. Miliarde de oameni vor beneficia mai tîrziu de descoperirea noastră. Crezi că viața mea merită un asemenea sacrificiu ? Dintotdeauna știința și-a avut pionerii și eroii săi. Eu nu voi fi nici primul, nici unicul și nici cel mai merituos...

Mărturisesc că n-am găsit ce să răspund la argumentele lui Adrian. Și totuși simțeam că nu are dreptate, că nu poate avea dreptate.

— Albert, continuă el pe același ton, trebuie să recunosc în mod sincer că mi-e teamă. A, nu, nu mi-e teamă de experiență, de explozie, de moarte. Nu. Dar mi-e teamă că aș putea fi împiedicat să întreprind experiența „zero K". Mi-e teamă că te-ai putea ține de cuvînt și să înștiințezi C.S.I.F. și C.I.S.C., că mi se va retrage autorizația de a porni mîine cu LTJB-3. Dacă ai face una ca asta, Albert, te-aș disprețui.

M-am lăsat să cad în fotoliul unde șezusem înainte și mi-am luat capul în mîini. Știam că Adrian nu glumește.

Multă vreme am tăcut amîndoi.

12

Într-un tîrziu m-am recules și am început să discut cu mult calm. În privința calmului, Adrian îmi oferea un exemplu demn de urmat :

— Să încercăm a găsi o soluție, am spus. Ar fi o cruzime din partea ta să pleci așa, lăsîndu-ne pe toți cu inima strînsă.

Dacă porneşti dinainte cu ideea că LTJB-3 va fi distrusă de explozie, atunci totul este pierdut. Natura este implacabilă în legile ei şi nu admite minuni.

— Cu tine am să fiu sincer, Albert : sînt puţine şanse să scap. Dar asta nu e aşa important. Pînă în ultima clipă voi ţine legătura cu Pămîntul, cei în drept — C.S.I.F. în mod special — vor fi înştiinţaţi asupra datelor experienţei, vor trage concluziile. Moartea mea nu va fi zadarnică. Dimpotrivă...

Aveam impresia că mi se învîrteşte în cap o morişcă. Adrian, savantul apreciat de toată lumea, omul ordonat, pe seama meticulozităţii căruia se povesteau anecdote, profesorul iubit de studenţi, colegul vesel, dinamic, plin de vigoare... Mintea mea refuza să creadă.... În acelaşi timp, mi-era ciudă că pregătirea mea ştiinţifică are asemenea lacune, că sînt atît de puţin priceput în fizica temperaturilor joase. Ce ştiam eu despre călătoria pe care o va începe mîine LTJB-3 ? Ştiam numai că Adrian se pregătea să verifice printr-o experienţă făcută în Cosmos, la o distanţă nu prea depărtată de Pămînt, teoria sa asupra punctului de zero absolut, că asupra ipotezei sale în acest domeniu îşi concentrase în ultima vreme întreaga sa forţă creatoare şi putere de muncă. Atît.

— Spune, Adrian, ce ar fi să trimitem pentru efectuarea experienţei noul robot „Mimoza" ? Ai luat şi tu parte la zborul pentru verificarea lui şi ai văzut că e un complex electronic delicat şi sensibil, asemănător în unele privinţe omului. Putem face o încercare. Vei calcula minuţios toate datele şi vei conduce personal comenzile teleghidajului. Toma Faur e de părere că robotul „Mimoza" e o adevărată operă de artă a tehnicii noastre în domeniul ciberneticii. Da, chiar aşa a spus : „Robotul «Mimoza» e o bijuterie, constructorii s-au întrecut pe ei înşişi". Şi doar ştii că Toma Faur nu e nici expansiv, nici prea vorbăreţ şi că în materie de construcţii astronavale cu greu găseşti unul mai priceput.

— Nu, Albert, zîmbi profesorul, nici cel mai perfecţionat aparat creat de noi nu va putea vreodată să înlocuiască întru totul omul. În cazul de faţă, nu avem ce face cu robotul „Mimoza" şi nici cu vreun alt robot. Omul este, într-un domeniu sau altul, imperfect faţă de un aparat, de un mecanism, de un ansamblu de mecanisme. Dar, luat în ansamblu, este superior şi celei mai perfecte creaţii inginereşti. Nu contest că „Mimoza" e un complex inteligent. Dar inteligenţa lui este, de fapt, inteligenţa celor care l-au creat, atît şi nimic mai mult. Experienţa noastră este mult prea însemnată, ea are în

ochii mei o valoare mult prea mare ca s-o pot lăsa la cheremul unui automat.

— Totuşi putem risca o încercare, o simplă încercare. Dacă nu reuşeşte, experienţa va fi amînată cu cîteva zile doar.

— Nu, Albert. Robotul „Mimoza“ nu are ce căuta în experienţa noastră. El este construit pentru experienţe de cu totul alt gen. Numai LTJB-3 a fost profilat în vederea acestui scop, iar LTJB-3 nu-şi poate îndeplini misiunea fără om la bord. Iar omul acela voi fi eu, omul acela nu poate fi altul.

— Bine, replicai. Atunci vom pleca amîndoi cu LTJB-3, aşa cum doreşti. Sînt pilot de cosmonavă, Adrian, şi se spune despre mine că n-aş fi un pilot tocmai prost. În afară de aceasta, sînt şi pilotul cosmoportului nostru şi primul care l-a încercat pe LTJB-3. Nimeni de pe lumea asta nu cunoaşte mai bine comenzile acestei nave, nimeni n-o va putea conduce mai bine.

— Nu, Albert. Este inutil să riscăm viaţa a doi oameni. În cazul unui accident, al doilea ar muri inutil, stupid. Ar fi un sacrificiu zadarnic, lipsit de sens. Pot conduce foarte bine şi singur nava. De altfel, la gradul de automatizare a comenzilor lui LTJB-3, conducerea nu mai e o problemă.

Avea o logică de neclintit Adrian Dragoş, argumente care nu puteau fi înlăturate. Oricît mă frămîntam să găsesc o soluţie, nu puteam descoperi o fisură cît de mică în blindajul raţionamentului său.

Nu ştiu dacă Adrian Dragoş ghici ceva din frămîntarea mea sau dacă deduse, după expresia crispată a feţei mele, gîndurile chinuitoare cărora le eram pradă, fapt e că se apropie de mine şi-mi puse mîinile pe umeri :

— Te socotesc un bun prieten, Albert.

Erau aproape aceleaşi cuvinte ca cele ce mi le spusese Alina, cu un ceas mai înainte, pe terasa grădinii tropicale.

— Drept dovadă, continuă el, e însuşi faptul că tu ştii acum despre expediţia care începe mîine mai mult decît oricare altul dintre colaboratorii mei. Evident, nu cunoşti detaliile tehnice ale experienţei, în care Alina şi alţi colaboratori ştiinţifici, sînt desigur, mai bine informaţi, date fiind calificarea lor şi faptul că au lucrat alături de mine pentru pregătirea experienţei. Dar mă refer la... la celelalte detalii. Nici unul nu bănuieşte cît de periculoasă e experienţa, nici unul nu ştie cîte greutăţi am avut de înfruntat la C.S.I.F. şi în discuţiile cu delegaţii C.I.S.C. pentru a obţine autorizaţia.

— E firesc asta, zisei cu amărăciune. Reprezentanţii C.S.I.F. şi ai C.I.S.C. au procedat cu multă uşurinţă acordîndu-ţi

autorizaţia. Singurul lucru pe care-l mai putem face este să sperăm că nu vor regreta prea mult această uşurinţă a lor, că experienţa se va sfîrşi cu bine.

— Da, să sperăm.

Profesorul se îndreptă spre biroul său şi scoase dintr-un sertar o cutiuţă tubulară, de mărimea unui mosoraş, pe care o deschise.

— Aici, zise el, este imprimarea magnetică a discuţiilor care au avut loc în comisia respectivă a C.S.I.F. O seamă de savanţi, dintre care unii cu solidă reputaţie, la opinia cărora ţin mult, s-au ridicat împotriva experienţei mele, au socotit-o prematură şi periculoasă. Ascultă-l, de pildă, pe fostul meu profesor de fizica temperaturilor joase.

Adrian puse tubul în magnetofon, lăsă o parte a benzii subţiri ca un fir de păianjen să ruleze în gol cu viteză mărită, apoi apăsă pe butonul de audiţie. Din aparat se auzi o voce liniştită, cu inflexiuni grave :

„Atingerea punctului zero absolut în condiţiile tehnicii actuale reprezintă, după părerea mea, o imposibilitate practică. În afară de aceasta, nu găsesc convingătoare, din punct de vedere teoretic, demonstraţia profesorului Dragoş. Părerea mea este că trebuie să mai aşteptăm, să experimentăm deocamdată cu posibilităţile existente, să nu punem în pericol viaţa unui om."

Adrian închise magnetofonul.

— Vezi tu, Albert, îmi spuse, mai mulţi savanţi au vorbit astfel. Din fericire, nu toţi. Teza a fost şi apărată. Majoritatea membrilor comitetului, prin votul lor, şi-au exprimat increderea in teoria nouă elaborată de mine, m-au sprijinit şi au hotărît că experienţa trebuie să aibă loc. Atunci am simţit întreaga răspundere a acestui fapt pe umerii mei. Mi s-a atras atenţia, în cadrul discuţiilor în comitet, asupra primejdiei probabile pe care o aveam de înfruntat. Chiar cei care mă sprijiniseră au pus în discuţie şi au analizat timp îndelungat acest aspect al proiectului meu.

Din nou Adrian lăsă să ruleze in gol o bună parte din bandă, apoi apăsă butonul de audiţie :

„Atragem atenţia savantului romîn asupra faptului că, dacă ipoteza sa cu privire la eliberarea energiilor conţinute în legăturile nucleare ale substanţei la punctul zero absolut se dovedeşte exactă, aceasta poate duce la modificări cosmice cu urmări serioase. Comitetul a luat măsuri speciale — conform programului ştiinţific stabilit pe baza calculelor savantu-

lui romîn — pentru protejarea Pămîntului. I se atrage atenția profesorului Adrian Dragoș asupra măsurilor speciale pe care trebuie să le ia pentru protecția sa personală..."

Cu o mișcare bruscă, profesorul închise magnetofonul. Apoi se întoarse spre mine :

— Acum înțelegi de ce nu vreau să iau cu mine pe nimeni ? ! Și, fiindcă ți-am spus toate acestea, voi merge și mai departe cu încrederea pe care o am în tine și-ți fac o mărturisire : un colaborator, mai ales unul de talia Alinei — calificat în fizica temperaturilor joase, cunoscător al detaliilor experienței și înzestrat cu spontaneitatea creatoare pe care o posedă numai omul — mi-ar fi de un ajutor neprețuit. Ceea ce este regretabil e faptul că și Alina își dă perfect de bine seama de acest lucru. De aceea vrea să meargă cu mine. Dacă mă iubește sau nu... aceasta e o altă chestiune. Pînă acum, m-am sfiit să vorbesc cu cineva despre aceste lucruri. Este și firesc. Pentru un om al epocii noastre e de neconceput să vorbească dinainte despre primejdia pe care o are de înfruntat într-o acțiune sau alta. Te asigur însă că am luat toate măsurile de protecție care mi-au fost recomandate de C.S.I.F.

Îl urmăream pe Adrian în plimbarea sa de-a lungul și de-a latul încăperii și încercam să mă concentrez asupra celor ce-mi spunea. Prin urmare își diminua șansele de a scăpa din periculoasa experiență numai ca să nu primejduiască viața unui alt colaborator de-al său. „Un colaborator mi-ar fi de un ajutor neprețuit." Așa spusese. Și eu nu puteam face nimic! Nu eram calificat în tehnica temperaturilor joase, nu lucrasem cu el în laborator, la pregătirea experienței, prin urmare nici măcar nu se punea problema să fiu eu acela care să-l însoțească.

Adrian continua să-și depene șirul gîndurilor. Aveam impresia că vorbește mai mult pentru el însuși, că simte nevoia, în acest ultim ceas, înainte de a porni la marea încercare, să se limpezească.

— Da, un colaborator științific mi-ar fi de folos, m-ar putea ajuta la programarea problemelor care trebuie calculate. M-ar ajuta să delimitez zona în care se va declanșa această energie, să calculez masa de substanță cuprinsă în această zonă. Sînt întrebări la care poate că nu voi putea răspunde singur...

Am simțit din nou că-mi ies din fire. Cu prețul unui efort destul de mare m-am stăpînit și am făcut cîțiva pași în direcția lui Adrian, oprindu-l din plimbarea sa neliniștită :

— Dacă înțeleg bine, unul dintre colaboratorii tăi științifici care te-ar însoți pe LTJB-3 ar putea contribui la diminuarea pericolului experienței. În loc să te gîndești la asta, tu îți faci socoteala că ar putea să te ajute să calculezi energii, să delimitezi zone, să stabilești natura unor forțe și așa mai departe.

Adrian ridică privirea spre mine :

— Experiența „zero K" mă interesează în primul rînd. Înțelegi ? Mi-e teamă că înainte de... de eventualul accident nu voi avea timpul să efectuez toate calculele care mă interesează, să înregistrez toate datele și să le transmit pe Pămînt celor interesați. Nimic altceva nu mă preocupă și nu trebuie să mă preocupe. Este firesc să fie așa.

Trebuie să mărturisesc că în această clipă a discuției noastre am recurs la o mică viclenie. Poate ca acest lucru să pară reprobabil, lipsa de sinceritate este totdeauna reprobabilă, asemenea procedee nu se mai întîlnesc decît în unele opere ale literaturii precosmice... Dar am făcut-o, i-am spus lui Adrian :

— Părerea mea este să iei cu tine pe unul dintre colaboratori. Ar fi o pierdere ireparabilă să nu fie cunoscute toate rezultatele experienței. În cazul acesta, sacrificiul tău ar fi zadarnic. Trebuie neapărat să iei pe cineva cu tine.

Spunînd acestea, nu mă gîndeam cîtuși de puțin la rezultatele experienței, ci la cu totul altceva : voiam ca împreună cu Alina să avem o discuție serioasă cu respectivul colaborator, chiar acum, în toiul nopții, să-i arătăm riscurile experienței și să-l rugăm să vegheze ca Adrian să nu se expună, cu LTJB-3, primejdiilor inerente unei explozii în Cosmos, să-l îndemne la prudență.

Dar mica mea manevră nu reuși :

— Nu mă îndoiesc că intențiile tale sînt bune, Albert, dar trebuie să-ți mărturisesc că este obositor pentru mine să-ți repet mereu același lucru : rămîne cum am stabilit inițial, plec singur. De altfel, n-am spus nici o clipă că în călătoria mea cu LTJB-3 un colaborator științific mi-ar fi indispensabil, ci numai că mi-ar fi de folos. Poate chiar de mare folos, dar, repet, nu indispensabil. Și acum, Albert, te rog să mă lași singur. Nu te supăra, e tîrziu, aproape de miezul nopții și mai am de lucru. Mîine plec și... sînt sigur că mă înțelegi.

Din pragul ușii, m-am mai întors o dată spre el și i-am spus, vărsîndu-mi toată amărăciunea din suflet :

— Un lucru să știi, Adrian : niciodată pînă acum nu mi-a părut atît de rău că nu posed o calificare înaltă în proble-

mele termodinamicii. Aş da cîţiva ani din viaţa mea să fiu specialist în fizica temperaturilor joase şi să fi lucrat cîteva luni cu tine la pregătirea experienţei. Aş fi plecat atunci cu tine. Amîndoi am fi scos-o la capăt. Te-aş fi adus eu, cu LTJB-3, viu şi nevătămat, înapoi pe Pămînt. Nimeni, mă înţelegi, Adrian, nimeni n-ar fi în stare să mă convingă de contrariu.

Profesorul rise cu poftă. Era pentru prima oară în seara aceasta că l-am văzut descreţindu-şi fruntea, destinzîndu-şi trăsăturile, părăsind gîndurile grele care-l apăsau. Şi tensiunea care plutea în aer păru să slăbească, ba chiar să dispară pentru o clipă.

— Atunci, îmi spuse Adrian strîngîndu-mi mîna la despărţire, ne vedem mîine, la ora 18,45, pe cosmoport.

— Nu, Adrian, spusei, nu voi fi mîine pe cosmoport. Nu pot... nu pot să te văd plecînd... fiindcă eu, spre deosebire de ceilalţi, ştiu... poate că ai să mă socoteşti un om înapoiat, dar nu pot... nu pot să te văd plecînd fiindcă eu ştiu...

Am fugit, trîntind uşa.

13

Restul nopţii l-am petrecut măsurînd cu paşi mari camera mea de culcare. Fusese o zi bogată în evenimente ziua aceasta, în care Adrian şi-a luat brevetul de pilot gradul II şi laboratoarele noastre împlineau douăzeci de ani de la înfiinţare, în care descoperisem că Alina iubeşte pe altul şi că experienţa lui Adrian Dragoş e legată de mari pericole. Da, o zi într-adevăr bogată în evenimente şi dezvăluiri.

Nu exagerasem de loc cînd îi spusesem lui Adrian că aş da orice să-l pot însoţi. Poate că în această dorinţă fierbinte a mea nu era numai grija faţă de el, de profesorul Adrian Dragoş, savantul apreciat, omul admirabil, prietenul meu. Inconştient aproape, sau în marginile cele mai depărtate ale conştiinţei, era şi dorinţa de a înfăptui ceva deosebit, ieşit din comun, ceva care să stîrnească admiraţia Alinei... Ea nu va afla niciodată că o iubesc. Dar în mine va avea totdeauna un prieten, cel mai bun prieten.

Cît de mult am dorit în noaptea aceea să devin un erou al Cosmosului! În mintea mea se perindau numele cosmonauţilor celebri — Iuri Gagarin, Gherman Titov şi atîţia alţii, piloţi de cosmonave, constructori ai staţiunilor interplanetare, exploratori ai Cosmosului, deschizători de trasee interplane-

tare, oameni plini de curaj, de îndrăzneală, pionieri ai progresului, oameni înaintați ai vremii lor.

Deodată mi-am dat seama cu deosebită limpezime că, în această dorință, unul dintre mobilele însemnate, dacă nu chiar principalul, era să stîrnesc admirația Alinei. Da, acesta e adevărul : voiam să mă impun Alinei, să fiu admirat în primul rînd de ea. Şi mi-a fost ruşine. Gagarin şi Titov, primii cosmonauți, au închinat extraordinarele lor realizări partidului comunist din patria lor, le-au închinat păcii amenințate de cele mai întunecate forțe reacționare din acea vreme a scindării lumii în două lagăre, le-au închinat progresului, umanității. Ei au fost eroi ai Cosmosului, au fost, aşa cum spunea Alina, „animați de înalte sentimente umanitariste, de generozitate şi abnegație în atingerea țelurilor nobile ce şi le-au propus". Pe cînd eu ?! Voiam să fiu admirat de Alina... Sînt oare un om înapoiat, copleşit de tarele trecutului ?

În noaptea aceea, frămîntările mele durară vreme îndelungată. Am alergat prin încăperile apartamentului meu, ca un bezmetic, pînă ce afară începură să se arate primele raze sîngerii ale răsăritului de soare. Mă gîndeam la profesorul Dragoş, la prietenul meu Adrian, care spre sfîrşitul acestei zile va porni la drum, poate ultimul său drum. Sub placa de cristal a biroului aveam o fotografie : eram acolo cu Alina şi cu Adrian, în timpul concediului de anul trecut, pe malul Mării Negre. Am privit-o vreme îndelungată. Alina zîmbea fericită, cum numai ea putea să zîmbească, iar Adrian îşi freca lentilele ochelarilor : îl iritau fotografii...

Într-un dulăpior țineam benzile de magnetofon cu imprimarea diferitelor conferințe de lucru pe care Adrian le ținuse cu noi, colaboratorii, în problemele generale ale bunului mers al instituției. Am pus una dintre benzi şi am ascultat. N-am fost atent la cele ce spunea, nici nu era important în momentul acela, principalul era că-i auzeam vocea liniştită, cu inflexiuni calde, vocea lui Adrian...

În bibliotecă țineam cîteva din lucrările lui. Între altele, o colecție de articole scrise pentru o revistă de ştiință pentru tineret. Păstrasem cu grijă aceste articole, fiindcă ele expuneau o serie de probleme care mă interesau în mod deosebit.

Am răsfoit articolele şi ori de cîte ori îmi cădeau ochii pe numele lui Adrian Dragoş simțeam o strîngere de inimă. Mai erau douăsprezece ore pînă la plecarea lui LTJB-3. Dacă am fi trăit în era precosmică, aş fi putut spune : „Numai o minune mai poate împiedica plecarea lui Adrian". Dar minuni nu

s-au întîmplat nicicînd; singurele minuni sînt cele făurite de mintea şi mîna omului, iar era noastră nu face excepţie decît prin aceea că aceste minuni, datorate exclusiv omului, s-au înmulţit...

Ultimul articol din colecţie — fusese adăugat abia cu o zi înainte şi nu-l citisem încă — îmi atrase atenţia în mod deosebit datorită titlului său: „Către atingerea lui zero absolut." Din nou am simţit acea strîngere de inimă. Apoi am început să citesc articolul, silindu-mă să mă concentrez. Îmi era drag parcă fiecare rînd, fiecare cuvînt scris de Adrian. Era poate ultimul său articol... Ba nu, să sperăm că va mai scrie multe asemenea articole, poate că la anul vom pleca din nou pe malul Mării Negre cu Alina; lui Adrian îi place atît de mult litoralul romînesc...

A trebuit să fac un efort puternic ca să alung gîndurile întunecate care mă năpădeau, să mă pot concentra asupra conţinutului articolului, conţinut legat atît de direct de marea experienţă care va începe chiar în seara aceasta.

Cele citite atunci, în zorii memorabilei zile a plecării lui LTJB-3, mi-au adus o seamă de clarificări. Am şi acum, în faţa mea, articolul acela şi socot că trebuie să reproduc aici cîteva fragmente, care vor contribui la o mai bună înţelegere a evenimentelor ieşite din comun pe care le voi relata mai departe.

Iată aceste fragmente:

„Problema punctului zero absolut frămîntă pe specialişti de multă vreme, de sute de ani chiar; încă din ultimul veac al erei precosmice, au fost oameni de ştiinţă progresişti care nu admiteau interpretarea idealistă a ecuaţiei cu privire la «energia de zero». Aşa a fost, de pildă, profesorul sovietic A. A. Sergheenko, care a demonstrat teoretic posibilitatea atingerii acestui punct; această afirmaţie a stîrnit, la vremea ei, reacţiile cele mai diverse. E adevărat că Sergheenko n-a precizat unde poate fi atins zero absolut, dar demonstraţia sa teoretică are o valoare extraordinară, păstrată aproape neştirbită pînă în timpurile noastre.

Multă vreme, fizicienii au combătut valabilitatea demonstraţiei profesorului sovietic, pretinzînd că ea vine în contradicţie cu unul dintre principiile termodinamicii stabilit de Nernst. Cercetări ulterioare, la care am contribuit şi eu, au arătat că nici principiul lui Nernst nu afirmă, în fond, imposibilitatea atingerii punctului zero absolut. Nernst a demonstrat numai că nu se pot atinge —273,16 grade Celsius prin ab-

sorbție de căldură, ceea ce este evident cu totul altceva. Nici Sergheenko nu vorbește de atingerea lui zero absolut prin absorbție de căldură, adică prin scoaterea căldurii din corpul ce urmează a fi adus la —273,16 grade. În ceea ce mă privește, sînt ferm convins că, în curînd, ba chiar foarte curînd, vom atinge punctul acesta, după cum voi încerca să arăt mai jos.

O serie de fizicieni din ultimul veac al erei precosmice au ajuns foarte aproape de zero grade Kelvin. Cercetările și experiențele au fost continuate, iar în laboratoarele noastre tînărul om de știință Alina Nemțeanu a atins, încă de anul trecut, —273,158 grade Celsius. Fracțiunea aceasta infimă de 0,002 grade nu poate fi însă realizată, deși de un an experimentăm asiduu. Dar... experimentăm cu mijloace pe care le-aș numi «clasice», prin care nu reușim decît să ne învîrtim în jurul acestor două miimi de grad, care se dovedesc a fi cît se poate de «încăpățînate».

Ce înțeleg eu prin mijloace «clasice» ? Ele cuprind, după concepția mea, sistemele cunoscute, toate sistemele cunoscute și folosite pînă acum pentru coborîrea temperaturii, inclusiv cele mai moderne, care lucrează cu presiuni uriașe, cu instalații de accelerare a particulelor și antiparticulelor, cu frînări bruște, cu sisteme cibernetice și relee care controlează și reglează automat temperatura proceselor.

Totul a fost încercat. În știință nu se merge întotdeauna pe o scară ascendentă, din treaptă în treaptă. Și iată că acum noi am ajuns la capătul de sus al unei scări... Mai bine zis, fiind vorba de zero absolut, am ajuns la capătul de jos al scării... Ultimelor două miimi de grad nu le mai corespunde nici o treaptă a acestei scări, ele trebuie atinse cu un salt...

Dar să nu anticipăm...

După părerea mea — și nu numai a mea —, ecuația cu privire la «energia de zero» e o chestiune teoretică. Evident că orice ecuație e teoretică, așa cum însăși matematica este o știință care cuprinde teoria mulțimilor abstracte. Dar în fizică ecuația exprimă o corespondență între elementele de obicei concrete ale lumii noastre fizice, o relație de proporționalitate și de interdependență a elementelor fizice.

Or, în cazul ecuației cu privire la «energia de zero» nu există pînă acum verificarea experimentală, ca în sute și mii de alte ecuații ale fizicii ; ea rămîne pur teoretică și nu putem afirma nimic precis pînă nu vom atinge experimental punctul de zero absolut.

Dar aici mai intervine ceva și, dacă mi s-a permis să folosesc expresia «metode clasice» pentru complexele producătoare de energii uriașe, să mi se îngăduie să numesc acel ceva «logică». Logica ne spune că, temperatura fiind o funcție continuă, capabilă să crească sau să descrească — și aceasta cu cantități oricît de mici —, trebuie să fi existat măcar un punct din univers în care să se fi produs, cel puțin o dată, acest zero absolut. Iar acesta, după «încăpățînatul» refuz de a «ieși la lumină», e de presupus că dă naștere la efecte în adevăr spectaculoase.

Evident, nu poate fi vorba de «dispariția totală a mișcării materiei». Nu numai fizicienii, dar și copiii din secolul nostru zîmbesc la împreunarea acestor cuvinte. Încă din ultimul veac al erei precosmice, în 1934, ecuația lui Einstein de relație între masă și energie a fost confirmată practic de experiența lui Joliot-Curie ; acesta a transformat un foton — o rază gama, pe care noi o considerăm o cuantă de energie, o radiație electromagnetică — într-o pereche de „particule elementare" : una pozitivă și una negativă. În felul acesta s-a demonstrat transformarea materiei dintr-o formă a existenței sale — radiație — în cealaltă formă — substanță.

Așadar, dacă materia nu «dispare» la zero absolut, este sigur că-și va schimba numai forma — din materie-substanță în energie radiantă. Teoretic, cu formulele de care dispunem, s-ar putea calcula această energie, ținînd seamă de faptul că un gram dintr-o substanță oarecare este echivalent, aproximativ, cu o energie de 25 milioane de kilowați-ore.

După teoria emisă încă anul trecut de fiziciana Alina Nemțeanu, colaboratoare a Laboratoarelor de temperaturi joase de lîngă București, la temperatura de zero absolut trebuie să «dispară» forțele care acționează între particulele ce compun materia, adică să fie rupte legăturile dintre aceste forțe, producîndu-se eliberarea unei uriașe energii. Aceasta ar însemna obținerea unei «explozii» complexe a nucleului, cu consecințe care nu se pot aprecia deocamdată, deoarece nucleul conține 99,98 la sută din masa unui atom.

Întrebarea care se pune este : sub ce forme se produce această schimbare ? Sub formele cunoscute sau sub altele noi, necunoscute încă ?

Voi încerca, în cele ce urmează, să expun teoria mea proprie cu privire la această problemă, teorie elaborată pe baza unor cercetări și descoperiri făcute în laboratoarele noastre, precum și cu prilejul unor expediții în Cosmos.

Cercetările în spaţiul cosmic au dovedit, de cîţiva ani. existenţa unor substanţe cu o structură deosebită de cea a substanţelor cunoscute de noi pînă în prezent. Este posibil, după părerea mea, ca ele să provină din asemenea explozii de «zero K». Ele nu infirmă nicidecum principiul unităţii materiei în univers, ci demonstrează numai diversitatea de apariţie a acestui element fundamental şi universal care este materia, completează tabloul fizic unitar al lumii, arată inepuizabilitatea materiei. Deci în univers pot exista substanţe diferite de cele studiate pînă acum de oameni, dar ele nu pot apărea în condiţiile existente pe Pămînt ; altfel, este sigur că ele ar fi apărut şi existat.

De aici, o primă concluzie : experienţele pentru atingerea punctului de zero absolut trebuie situate undeva în afara condiţiilor de pe planeta noastră — în Cosmos deci.

Dar mai este o pricină pentru care experienţele ce tind către atingerea lui zero absolut nu trebuie efectuate pe Pămînt : uriaşa şi brusca eliberare de energii se va produce, după toate probabilităţile, printr-o explozie de o forţă neatinsă încă pînă acum, care ar putea periclita însăşi existenţa bătrînului nostru Pămînt. Nu este exclus ca unele dintre corpurile cereşti care «au dispărut» în decursul timpului să fi pierit tocmai datorită unei explozii produsă prin atingerea punctului de zero absolut.

Această situaţie îmi aminteşte de o anecdotă foarte veche, pe care cititorii să-mi îngăduie s-o povestesc :

Un băieţel întreabă pe altul : «Fratelui tău îi plac cireşele ?» Celălalt răspunde : «N-am nici un frate». Atunci primul vrea să ştie : «Dar dacă ai avea un frate, i-ar plăcea cireşele ?»

Într-o situaţie asemănătoare ne aflăm şi noi : nu e de loc recomandabil să se atingă punctul de zero absolut, fiindcă aceasta ar putea pune în primejdie bătrînul nostru Pămînt. Dar motiv de îngrijorare n-avem, fiindcă în mod natural, pe Pămînt zero absolut nici nu se poate atinge — cînd n-ai nici un frate, nu mai interesează dacă-i plac sau nu cireşele...

Am stabilit, prin urmare, locul : experienţa pentru atingerea lui zero absolut nu trebuie să fie efectuată pe Pămînt, ci în Cosmos. Urmează să stabilim modul : cum trebuie efectuată această experienţă ?

Arătam mai sus că, în conformitate cu principiul lui Nernst, zero absolut nu poate fi atins prin absorbţie de căldură. Cu alte cuvinte, calea pe care s-a mers pînă acum este greşită, căci în condiţiile lumii noastre fizice ea contrazice pe Nernst şi principiul al treilea al termodinamicii.

Noi vom merge pe o altă cale : în loc să absorbim căldura unui sistem pînă la —273,16 grade Celsius, pentru ca acesta să ajungă la o «energie zero», vom «absorbi» energia sa pînă ce aceasta va deveni nulă sau aproape. Atunci, conform ecuației noastre, temperatura acestui sistem va atinge —273,16 grade Celsius sau aproape.

Iată deci a doua concluzie : punctul de zero absolut nu se poate obține prin absorbție de căldură, ci prin absorbție de energie.

Problema pe care o avem de rezolvat constă deci în a găsi mijloacele pentru extragerea energiei dintr-un corp. Dar și aici ne lovim de aceeași dificultate ca în cazul precedent : în condițiile fizice existente pe Pămînt nu se poate atinge punctul de «energie zero», așa cum nu se poate atinge nici punctul de zero absolut. Nu dispunem, deocamdată, de energii atît de mari încît să putem aduce energia unui sistem la punctul de zero absolut.

Atunci cum vom rezolva problema ? Am elaborat în această privință o teorie care pornește de la un principiu simplu și cunoscut : atunci cînd are loc o ciocnire, sistemul care a ciocnit cedează celuilalt o parte din energia sa, partea aceasta fiind proporțională cu viteza cu care sistemul A ciocnește sistemul B. Este, explicat în mod simplist, principiul care acționează în vechiul joc al biliardului : cînd o bilă lovită cu tacul ciocnește o altă bilă, prima se oprește sau își încetinește considerabil viteza, iar a doua bilă, care stătea pe loc, e pusă în mișcare.

La fel, frînînd brusc un sistem A, acesta îi cedează sistemului învecinat, B, o parte din energia sa. În anumite condiții, ce se pot realiza în Cosmos, este posibilă cedarea întregii energii sistemului lovit. Prin urmare, în Cosmos, și numai în Cosmos, se pot obține energii atît de ridicate încît să devină posibilă efectuarea experienței «zero K». În aceasta constă imposibilitatea practică a obținerii punctului de zero absolut pe Pămînt.

Rezumînd cele două concluzii trase de pe urma acestor raționamente, vom formula astfel teoria noastră : punctul de zero absolut nu se va obține prin absorbție de căldură și în condițiile mediului fizic pămîntesc, ci prin absorbție de energie și în condițiile mediului fizic din Cosmos.

Poate că unora dintre tinerii cititori ai revistei li se vor părea prea îndrăznețe cele expuse în acest articol și poate că alții vor fi înclinați să spună că pe simple presupuneri,

fără verificarea experimentală, nu se poate clădi o teorie, un sistem de generalizare a cunoştinţelor într-un domeniu. Şi unii, şi ceilalţi au dreptate : teoria expusă aici este îndrăzneaţă şi n-a fost deocamdată verificată în practică. Primilor le voi răspunde însă că faptul că o teorie este îndrăzneaţă nu constituie nicidecum un defect, ci, de foarte multe ori, o calitate. Iar celorlalţi le cer timp pentru verificarea experimentală a teoriei. În stadiul actual al pregătirilor făcute la Laboratoarele de temperaturi joase de lîngă Bucureşti, efectuarea acestei experienţe a devenit iminentă.

Iar tuturor tinerilor cititori ai revistei — dintre care unii vor deveni, fără îndoială, fizicieni, oameni de ştiinţă, cercetători — vreau să le amintesc cuvintele pe care le nota, în prima jumătate a veacului al douăzecilea, scriitorul Romain Rolland şi care se potrivesc atît de bine spiritului ce animă pe cercetătorul tainelor naturii : «Îmi place să ridic capacul tuturor cutiilor, tuturor sufletelor, albe, negre, murdare, slabe, alese sau de rînd, să scotocesc prin inimi, să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala, să ghicesc, să miros, să gust... Prin toate cele cinci simţuri ale mele, deschise ca nişte ferestre — intră, lume ! Şi curgi în sufletul meu !»

Fără această pasiune adîncă şi statornică nu există creaţie nici în ştiinţă, nici în artă. Tinerii cititori ai revistei, fizicienii de mîine, trebuie să se gîndească la aceasta, ei sînt cei care vor prelua de la noi făclia ştiinţei, îi vor întreţine flacăra, o vor duce mai departe."

Am închis dosarul cu articole şi am rămas multă vreme pe gînduri. Nu puteam scăpa de impresia că ultimele cuvinte ale acestui articol recent al lui Adrian sunau ca un testament.

Secundarul ceasului electronic din perete se învîrtea necontenit, măsurînd timpul, apropiind cu fiecare clipă ora cînd Adrian Dragoş va pleca. „Eu, în orice caz, voi fi cu tine" — îi spusese Alina. Îmi venea să mă reped, să deschid larg ferestrele apartamentului meu şi să strig din toate puterile în dimineaţa răcoroasă şi cenuşie de toamnă :

„Noi toţi vom fi cu tine, Adrian !"

14

La evenimentele pe care le relatez în rîndurile ce urmează, n-am fost martor ocular. Le-am reconstituit din cele povestite de Alina şi de Adrian, din ascultarea emisiunilor radiotelevizate de pe bordul lui LTJB-3, din imprimarea

magnetică a jurnalului de bord al astronavei, precum şi din comunicatul C.S.I.F. cu privire la îndeplinirea misiunii încredinţate expediţiei „zero K".

Am socotit că este necesar să descriu în amănunt zborul navei LTJB-3, deoarece acesta este evenimentul principal în jurul căruia se axează întîmplările care au dus la procesul meu de conştiinţă.

*
*   *

Cosmonava LTJB-3 şi-a luat startul în condiţii normale. Cînd Adrian Dragoş strînsese mîinile colaboratorilor care îl însoţiseră pînă la cosmoport avea un aer distrat, deosebit de felul său obişnuit de a fi, şi mulţi remarcară acest fapt. Îl puseră însă pe seama concentrării, a preocupării sale pentru problemele dificile pe care le avea de înfruntat în următoarele zile, în cadrul experienţei „zero K".

De fapt, Adrian mai avea un motiv să fie frămîntat: o căuta din ochi pe Alina între cei veniţi să-l conducă pe cosmoport. În mod inexplicabil însă, fata lipsea. Profesorul îi înregistră absenţa cu o uşoară nemulţumire. Era pentru prima dată cînd colaboratoarea sa ştiinţifică nu era punctuală. Îşi amintea cu amărăciune că Alina spusese, numai cu o seară înainte: „Eu, în orice caz, voi fi cu tine". Despre mine, cel puţin, ştia că declarasem de la bun început că nu voi veni.

Şi iată că nici Alina nu venise! „E supărată?" — se gîndi Adrian şi alungă imediat acest gînd. „Un asemenea gest ar fi fost potrivit în urmă cu zeci de ani. În lumea de acum, nimeni n-ar mai proceda astfel, şi Alina mai puţin ca oricine, deşi poate că e supărată pentru faptul că nu i-am îngăduit să ia parte la experienţă."

Curînd însă, aceste gînduri îl părăsiră, făcînd loc altora: acum, în ultima clipă dinaintea plecării, recapitula momentele principale ale experienţei pe care pornea s-o înfăptuiască. Reuşita depindea de el şi de aparatura cosmonavei, atît de minuţios şi ingenios proiectată pentru toate eventualităţile. Dar în expediţii de asemenea natură existau şi eventualităţi pe care omul nu le poate prevedea...

Aruncă o ultimă privire pe cosmoport. Alina nu venise. Adrian simţi o uşoară strîngere de inimă. Zîmbi însă, salută pe cei veniţi să-l petreacă şi urcă în ascensorul cosmonavei.

*
*   *

LTJB-3 era echipat cu un sintaformacus. Acest aparat complex mai îndeplinea, în afară de funcţiile formacusului, încă una : răspundea pilotului de cosmonavă la întrebări stereotipe, dîndu-i datele aparatelor de telemăsură aflate în spatele său, fără ca el să fie nevoit să se întoarcă pentru a face citirea. Se spunea că sintaformacusul mai are un scop : nu toţi piloţii se puteau lesne obişnui cu tăcerea spaţiilor astrale, şi — în împrejurări în care se aflau singuri pe navă, iar dintr-un motiv sau altul comunicaţia cu Pămîntul nu se putea face — sintaformacusul le dădea senzaţia unei voci omeneşti, a unei prezenţe omeneşti. Evident că această ultimă funcţie a aparatului era cu deosebire apreciată de piloţii de gradul II, de „amatori", cum le spunem noi...

Alina îl folosi în vederea scopului ce şi-l propusese. Cîştigîndu-l pe mecanicul Toma Faur de partea ei, demontase unul dintre pereţii laterali ai aparatului şi se ascunsese acolo. Locul era strîmt, o mînă şi un picior erau cam vizibile, după cum vizibil era şi faptul că în cabină se aflau două costume argintii şi două căşti de cosmonaut, precum şi provizii de oxigen şi alimentare în cantitate dublă. Dar Alina îl cunoştea pe Adrian şi inclusese în calculele ei faptul că profesorul nostru era preocupat de alte probleme în momentul plecării...

Aşa se face că atunci cînd Adrian ceru, după primele minute de la decolare, date asupra mediului exterior, radiaţiei cosmice şi sistemului de accelerare A + B, în locul vocii metalice, impersonale a sintaformacusului, în spatele său răsună o voce melodioasă, caldă :

— Mediu de densitate 0,07 la sută ; radiaţie în creştere cu 2,1 ; sistemul A + B n-a intrat în funcţiune.

Adrian sări de pe fotoliul din faţa tabloului de comenzi de parcă ar fi fost muşcat de un şarpe. Îşi roti privirea prin cabină şi se îndreptă apoi spre locul unde era situat sintaformacusul. Din spatele panoului care o acoperea pe jumătate, Alina îl privea calmă. În ochi îi sclipea însă zîmbetul ei fermecător, contagios. Figura lui Adrian era ca aceea a unui paraşutist căruia, în cădere, nu i se deschide paraşuta. Îşi reveni însă imediat şi o întrebă pe un ton mai aspru decît ar fi vrut :

— Ce cauţi aici ?

Ochii Alinei îşi schimbară expresia de copilăroasă veselie. Aplecă uşor fruntea.

— Am spus că, în orice caz, eu am să fiu cu tine, murmură ea.

— Bine, dar...

Adrian își scoase ochelarii și începu să-i șteargă. Profesorul Adrian Dragoș, care avea totdeauna răspunsul pregătit, ba chiar reușise să dea răspuns la unele probleme pe care nimeni înaintea lui nu îndrăznise să le abordeze, rămase tăcut. Ei da, asta nu era o problemă de fizică, dragostea nu avea nici o legătură cu tehnica temperaturilor joase.

— E nemaipomenit, murmură el într-un tîrziu. Pur și simplu nemaipomenit. Și eu care te așteptam pe cosmoport... și eram mîhnit că nu ești acolo...

Spusese simplu, ca totdeauna, ceea ce gîndise.

— Adevărat ? rosti Alina, ridicînd privirile spre el, cu o expresie de seninătate întipărită pe față.

— Foarte adevărat. Nu te-am văzut și m-am simțit așa... nu știu cum să-ți spun... Pentru ca, după cîteva minute, să te găsesc în cabina mea, vîrîtă pe jumătate în nișa sintaformacusului. Și asta cînd știai foarte bine...

— ...că nu vrei să iei pe nimeni cu tine.

— Exact.

— Nu e de loc exact. Omul nu e o formulă matematică, s-o poți așterne pe tablă la ora de fizică și s-o ștergi dacă dorești, rosti cu îndîrjire Alina, apropiindu-se de el. Pricepi ? Nici eu nu sînt o formulă !

— Dar nici n-am spus vreodată...

— N-ai spus, dar ai gîndit-o.

— Nici măcar nu mi-a trecut prin minte. E caraghios să-ți imaginezi așa ceva. N-am vrut să te iau pentru că... în sfîrșit, C.I.S.C mi-a recomandat unele măsuri de protecție. Cei din comitet au socotit că experiența poate avea unele rezultate neprevăzute. Tocmai de aceea, pentru Pămînt au fost luate măsuri speciale. Dar nici nu mi-a trecut prin gînd că ești o formulă pe care o poți așterne sau șterge de pe tablă...

Tonul lui Adrian trăda că e în același timp indignat și intimidat. Alina întorsese astfel situația încît profesorul se simțea ca un băiețandru care se disculpă, deși, de fapt, Alina era cea care ar fi trebuit să explice încălcarea de disciplină pe care o comisese. Fata sesiza însă perfect cum stau lucrurile. De aceea continuă să se prefacă supărată :

— E așa cum spun eu ! rosti cu încăpățînare.

— Alina, te rog, să terminăm cu copilăriile. Ne întoarcem pe cosmoport. Această farsă a ta va întîrzia foarte mult experiența. Ajută-mă să calculez datele pentru frînare și pentru aterizare pe cosmoportul laboratoarelor. Eu voi cere prin radio îngăduința să...

Din doi pași, Alina fu lîngă emițătorul radiotelevizorului și, cu o mișcare iute, făcu să se nască o scînteie albăstruie între bornele bateriei. Gestul se produsese într-o fracțiune de secundă, se vedea că fusese studiat, că fata se pregătise din vreme pentru această manevră.

Adrian se repezi la televizor şi încercă să-l pună în funcţiune, dar aparatul nu reacţionă.

— Ce ai făcut ?! se întoarse furios către Alina.

— Un simplu scurtcircuit, atîta tot. Am scos din funcţie emiţătoarele.

Din nou, profesorul rămase mut de uimire. Din spatele ochelarilor o privea pe asistenta lui cu ochii căscaţi într-o nespusă mirare, pe urmă începu să se bîlbiie :

— Scurtcircuit..., dar comunicaţia cu Pămîntul... Cum o să vorbim... ? Cei de la C.S.I.F. nu vor şti...

— E uşor remediabil. Pana poate fi ridicată în aproximativ douăzeci de minute.

— Douăzeci de minute...

— Da, douăzeci de minute. Renumitul profesor Adrian Dragoş nu cunoaşte, bineînţeles, aceste lucruri. El se ocupă de chestiuni superioare, n-are vreme pentru aparatajul electronic şi pentru chestiunile practice ale vieţii de toate zilele.

— Douăzeci de minute..., continua să murmure Adrian.

— Exact. Mi-am făcut socoteală că de atîta am nevoie ca să te conving să mă iei cu tine. Te-am ajutat la pregătirea experienţei „zero K", este firesc să particip şi la înfăptuirea ei...

— Nu se poate, Alina. Eu...

— Nu mă întrerupe, fii politicos şi aşteaptă să termin. Dacă mă laşi să particip la zborul cu LTJB-3, ai următoarele avantaje : mai întîi, o colaboratoare iniţiată în toate tainele experienţei şi care îţi va fi deci de un real folos ; în al doilea rînd, înlăturarea întîrzierii, care poate fi destul de serioasă fiindcă va trebui să verifici din nou pe LTJB-3, să obţii o nouă autorizaţie, cu itinerar, date meteorologice, cosmologice şi aşa mai departe ; în al treilea rînd...

— Să lăsăm toate astea, Alina.

Adrian se calmase. Îşi scosese ochelarii şi-i ştergea. Metoda se dovedise şi de data aceasta eficace...

— Să lăsăm toate astea. Eşti copilăroasă, Alina. Mai bine spune-mi de ce ţii să participi la zborul lui LTJB-3. E un capriciu copilăresc, fără îndoială.

— Nu sînt de loc copilăroasă. E timpul să observi şi tu. Îmi ajunge cît m-ai considerat o studentă oarecare, stînd într-o bancă oarecare şi ascultîndu-ţi prelegerile... una dintre miile de studente care trebuie tratată ca atare. Am devenit asistenta ta, am realizat cîte ceva în laboratorul nostru, dar tu ai continuat să mă tratezi cu un fel de îngăduinţă a omului matur faţă de un copil ! Nu mai vreau ! Pricepi ? Nu mai vreau !

Adrian se tulbură iar. Luă lucrurile așa cum i le prezenta Alina. Nu-și dădea seama că fata se deda unui fel de joc și că de fapt glumea, deși mai mult de jumătate era spus în serios...

— Alina, nu înțeleg ce-i cu tine. Nu m-am gîndit niciodată că ești o simplă studentă, una dintre cîteva mii. Dimpotrivă. Încă de la început te-am apreciat și am ținut la tine... Ești cea mai apropiată colaboratoare a mea, cel mai apropiat om dintre toți oamenii care mă înconjură.

Îi puse mîinile pe umăr și continuă :

— Uite, să-ți spun ceva. N-am avut încă prilejul, altfel ți-aș fi spus mai de mult. Dacă se întîmpla să lipsești de la cursuri, simțeam undeva un gol. Acum îmi aduc aminte bine de asta. Chiar foarte bine. Era aceeași senzație pe care am încercat-o azi dimineață pe cosmoport, cînd am văzut că n-ai venit.

Adrian se opri și o privi încurcat pe fata din fața lui. Aceasta arăta cam bosumflată, dar ochii senini, zîmbitori chiar, trădau că supărarea ei era prefăcută. Profesorul își coborî din nou privirea și continuă gînditor :

— Îți mărturisesc că mă simt foarte mulțumit că ești aici, e pesemne puterea obișnuinței : în laborator ești mereu lîngă mine. Sau, știu eu, poate că e în asta și o rămășiță din egoismul oamenilor de acum cîteva sute de ani. N-ar trebui să mă simt astfel, expediția asta nu-i de loc o călătorie de plăcere, primejdia...

Alina îl înlănțui cu brațele pe după gît.

— Și eu mă simt foarte mulțumită că sînt împreună cu tine, în împrejurările astea... în orice împrejurări, Adrian !

În clipa aceasta, Adrian făcu ceea ce nimeni n-ar fi crezut că renumitul savant și profesor Adrian Dragoș, specialist în fizica temperaturilor joase, va face : își sărută asistenta.

(Sfîrșitul în numărul viitor).

POVESTIRILE COLECȚIEI PESTE HOTARE

În numărul 1/1961 al revistei sovietice pentru tineret „Liesma" din Riga a apărut în limba letonă traducerea prescurtată a povestirii lui N. Minei „Omul aruncat în Lună" (nr. 122 al Colecției).

Tot la Riga, la Teatrul Tineretului va fi jucată curînd în limba letonă piesa lui V. Bîrlădeanu „Drum bun, scumpul nostru astronaut!" (nr. 136—137).

AUTORII DESPRE COLECȚIE

Din partea scriitorului sovietic M. Nemcenko, autorul povestirii „Glemra", am primit o scrisoare în care, printre altele, ne comunică următoarea apreciere cu privire la prezentarea grafică a broșurii (nr. 151):

„Prezentarea grafică a povestirii mi-a făcut o impresie excelentă. Desenul copertei e minunat, chiar așa mi i-am și imaginat pe zburătorii-spre-frați cînd am scris despre ei. Mi-a plăcut foarte mult faptul că artistul a reușit să cuprindă într-un desen mic atît de multe detalii."

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri Științifico-Fantastice

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU